

ІДІОСТИЛЬ Й ІДЕОСТИЛЬ У ХУДОЖНЬОМУ ПЕРЕКЛАДІ

Відомо, що у процесі художнього перекладу використовуються дві підходи: інтегральний, із залученням літературознавчих методів і диференційований, що послуговується лінгвістичними методами.

Інтегральний підхід призводить до продукування «вільних перекладів», диференційований, навпаки, - до «буквальних». Синтез двох вищезазначених підходів при спробах здійснити художній переклад обраного тексту, зокрема, за рахунок спеціальних прийомів передачі ідіостилю й ідеостилю, вирішує їх контрактивний дуалізм.

Ідіостиль й ідеостиль – поняття різні й етимологічно. Перше походить від слова «ідіома» (від грець. *“idioma”* – своєрідність, самобутність), що означає специфічне словосполучення, значення окремих одиниць якого не є сумою значень всього словосполучення. Інше походить від «ідеограма» (від грець. *“idea”* – поняття [4]).

Термін ідіостиль часто використовується в широкому контексті на позначення індивідуального стилю автора художнього твору і охоплює такі складові як лексичні, граматичні, стилістичні особливості стилю автора даного твору і його творчості в цілому. Всі ці особливості впливають на емоційно-психологічний потенціал тексту, тому їх необхідно зберігати в тексті перекладу. Ідеостиль в основі має слово ідеограма, ідеограма – це і математичні, і хімічні знаки тощо. Будь-яка буква теж є ідеограмою, оскільки її графічне зображення і звучання є семантично наповненими. Крім того, кожна буква – це своєрідний смайл – від англ. *Smiley* – посмішка, емоція. Отже, створюючи текст, автор вводить у нього емоційну складову, зумовлену фонетичною структурою тексту. Вказана фоносемантична структура твору і є його ідеостилем.

Відчуття своєрідності певного твору залежить і від частоти певних літер у мові даного твору. Стає очевидним, що для адекватної передачі іншомовного тексту мовою читачів, перекладач зобов'язаний використовувати у тексті перекладу літери аналогічні за звучанням і частотою. Однак чи не буде така повторюваність виглядати і звучати дещо дивно, незрозуміло. Та й взагалі, чи потрібно вдаватись до такого дубляжу, якщо він не виконує покладених на нього функцій.

Щоб відповісти на це питання, звернімося ще раз до емоційно-психологічної складової твору. Ціль будь-якого автора художнього твору

викликати певні емоції у читача, змусити його переживати, відгукуватись, не бути байдужим, а якщо так, то й перекладач, працюючи над перекладом художнього тексту, повинен викликати дуже схожу, якщо не таку саму палітру емоцій у читача. Звідси випливає, що відтворення ідеостилу в тексті перекладу зводиться до передачі враження, що справляється на іншомовного читача [3, с. 107]. Ще одне поняття, ідіолект, яке може стати предметом обговорення у подальших наукових студіях, є сукупністю мовленнєвих засобів індивіда [1].

Таким чином, ієрархію складного взаємозв'язку індивідуального стилю, ідіолекту й ідеостилу пропонуємо відобразити схематично таким чином: **ідіостиль→ідіолект→ідеостиль.**

Список використаних джерел

1. Леденева В.В. Идиостиль (к уточнению понятия) / В.В. Леденева // Филологические науки. – 2001. - №5. – С. 36-41.
2. Либерман Я.Л. Идиостиль и идеостиль, как объекты художественного перевода [Электронный ресурс] / Я.Л. Либерман // Филология и литературоведение. – №5(8) Май 2012. – Режим доступа: <http://philology.snauka.ru/2012/05/240>.
3. Либерман Я.Л. Фоносемантический подход при оценке адекватности поэтического перевода / Я. Л. Либерман, В.Н. Власов // Принципы функционального описания языка: Тезисы Всероссийской научной конференции. – Екатеринбург: УрГПИ, 1994. – С. 107.
4. Словарь иностранных слов [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.profi.ua/dictionary>.